

23/3492 - Svar fra Stiftelsen Diakonova Haraldsplass på Høring av Barnevernsinstitusjonsutvalgets NOU 2023:24 - via regjeringen.no

Vårt saksnummer: 23/3492

Sak: Høring av Barnevernsinstitusjonsutvalgets NOU 2023:24

Levert: 01/19/2024 09:36:11

Svarstype: Med merknader

Gruppering av høringsinstanser: Privat virksomhet

Avsender: Stiftelsen Diakonova Haraldsplass

Kontaktperson: Astrid Aarhus Byrknes

Kontakt e-post: asby@hk.haraldsplass.no

Barne- og familiedepartementet

Postboks 8036 Dep, 0030 Oslo

Høringsuttalelse fra Haraldsplass Serio Ung

Med barnet hele vegen - Barnevernsinstitusjoner som har barnas tillit.

NOU 2023: 24

Innledning:

Haraldsplass Serio Ung takker for en god, grundig og relevant NOU 2023: 24.

De kommende årene vil både offentlig og ideell sektor bli stilt overfor store utfordringer i barnevernstjenesten. Utfordringsbildet som denne NOU en peker på er derfor relevant, og vi vil fra vårt side løfte frem noen utfordringer som vi mener er og vil bli viktig i tiden fremover.

Helt overordnet vil vi løfte frem behovet for å sikre en større fleksibilitet i tjenestene, slik at barn og unge kan få en tilpasset tjeneste som sikrer tillit.

Det er viktig for barnas beste at de som blir ivaretatt i barnevernsinstitusjoner får god oppfølging, både faglig og bemanningsmessig, underveis i institusjonsoppholdet.

Haraldsplass Serio Ung vil også peke på at der er et stort behov for oppfølging etter endt institusjonsopphold, det være seg samtaler, bo veiledning, aktivisering og eventuelt et dagtilbud i en overgangsperiode.

Rammebetingelser og finansieringsordninger for sektoren må være forutsigbare over tid, for nettopp å skape tillit gjennom hele forløpet.

Helhetlig omsorg av det enkelte barn og ungdom er derfor avgjørende for å sikre tillit og stabilitet.

Vi vil også innledningsvis peke på at tjenestene må organiseres og tilrettelegges ut ifra barnets behov og beste, og hindres av overgangsutfordringer mellom stat og kommune, eller barnevern og psykisk helsevern.

Kommentarer/innspill til NOU 2023: 24

1. Etablering av standard for tverrfaglig kartlegging for barn som skal flytte til institusjon

Haraldsplass Serio Ung mener det er viktig at Helsedirektoratet og Bufdir gis i oppdrag å etablere en standard for tverrfaglig kartlegging for barn som skal flytte til institusjon med utgangspunkt i kunnskapsmodellen «Barnets behov i sentrum», dagens tverrfaglige helsekartlegging og en risikovurdering. Gode verktøy for kartlegging vil være til barnas beste.

1. Hver barnevernsinstitusjon skal ha et helseteam tilknyttet seg

Haraldsplass Serio Ung er enig i at alle barn i institusjon skal ha et helseteam som er tilknyttet det enkelte barn.

Vi mener dette er viktig, men vil også legge til at det allerede er behov for bedre samarbeid og klarere ansvar for oppfølging av barna.

De regionale helseforetakene får plikt til å opprette helseteam knyttet til alle barnevernsinstitusjoner. Helseteamene skal bidra med helsehjelp og veiledning til barn og barnevernsinstitusjoner, uavhengig av målgruppe og eierform. Samarbeidet blir ledelsesforankret i ordinære linjer. Helseteamene skal være faglig og organisatorisk tilknyttet helseforetaket ved PHBU/BUP.

Helseforetaket får en plikt til å tilby samtale, undersøkelse og eventuelt behandling til barn som bor i barnevernsinstitusjon eller der institusjonsopphold er besluttet. Helseteamene forutsettes å utføre dette uten at barna er henvist.

Helseteamene skal samarbeide tett med barnevernsinstitusjonene og ved behov også med kommunale helsetjenester, fastlege og PPT. Et helseteam kan betjene én eller flere barnevernsinstitusjoner. Helseteamet kan være eksisterende ambulante team, en utvidelse av disse, eller nye team.

Haraldsplass Serio Ung stiller spørsmål med hvordan helseteamene skal finansieres. Dette vil kreve mye ressurser fra helse og vi vil peke på at NOU en ikke sier noe om hvordan dette er tenkt prioritert og gjennomført. Det må foreligge en klar plan for opprettelse og finansiering for dette viktige tilbudet.

1. Økt kompetanse på rus i alle barnevernsinstitusjoner

Alle barnevernsinstitusjoner skal ha kompetanse på å forebygge rusmisbruk og kunne møte og hjelpe barn som står i fare for å utvikle avhengighet til rus.

Kompetanseheving er et viktig fokusområde i barnevernet. Det tar tid å bygge opp kompetanse, derfor er det særdeles viktig at den kompetansen man bygger opp også blir værende i institusjonen. Derfor ser Haraldsplass Serio Ung på dette området som noe som må være i tett sammenheng med rammevilkår og finansieringsordninger. Det koster å investere i kompetanse og spisskompetanse, men vel så viktig er det å beholde verdifull kompetanse slik at man opprettholder kvalitet og stabilitet i personalgruppen. De lokale spisskompetansemiljøene som helse har i sin ulike KORUSer vil kunne gi gode opplæringer på område rus til ansatte i barnevernsinstitusjoner.

Haraldsplass Serio Ung vil også løfte frem de ideelle aktørene sitt ønske om å få være med og på fagutvikling i det offentliges regi, og delta på linje med bla Bufetat fra første stund. Likebehandling er viktig, og det vil også sikre rettigheter barn har på lik behandling uavhengig av sted og leverandør.

1. Ny innretning av institusjonstilbudet

Innretningen av institusjonstilbudet endres fra dagens sju målgrupper til tre institusjonstyper: akutt og utredning, omsorg og utviklingsstøtte og det forsterkede tilbudet omsorg og utviklingsstøtte +. Valg av institusjon og institusjonstype gjøres på bakgrunn av tverrfaglig kartlegging, jf. forslag 9, uavhengig av hjemmel for oppholdet.

Det utarbeides tydelige anbefalinger til driftsmodeller for de tre institusjonstypene. Driftsmodellene må legge til rette for en langsiktig, stabil driftssituasjon for institusjonene, og ta hensyn til blant annet:

- Lokalisering som gir tilstrekkelig tilgang på kvalifisert personell.
- Bygningsmasse som understøtter fleksibilitet og stabilitet.
- Størrelse på institusjon og avdelingsstruktur som understøtter fleksibilitet og stabilitet, og bruk av personale på tvers av avdelinger.
- Samarbeid med tilgrensende tjenester og ressurser, som helse, skole og fritidsmuligheter.
- Bemanningsnivå, arbeidstidsordninger og sammensetning av personalgruppene.
- Tilstrekkelige lederressurser og støttetjenester for ledelsen.
- Felles kunnskapsgrunnlag og felles faglig plattform.
- Kvalitetssikring av faglig praksis.
- Langsiktig og stabil budsjettsituasjon.

Haraldsplass Serio Ung støtter en ny innretning som vist overfor. Dette mener vi vil gi en bedre helhet og møter også bredden i barns behov.

En forutsetning for å lykkes i forhold til ny målgruppe inndeling er at tverrfaglig kartlegging er gjennomført før plassering i institusjon/gruppetiltak.

Vi vil allikevel peke på noe vi ser som kan bli en utfordring; hvordan tenker man den fysiske innretningen av tiltakene skal være, med tanke på smittefare mellom ulike målgrupper?

1. Tilsyn med barnevernsinstitusjonene

Helsetilsynet gir statsforvalterne i oppdrag at det hvert andre år skal føres felles tilsyn mellom barnevern og helse. Tilsvarende foreslår utvalget at Utdanningsdirektoratet skal gi oppdrag om at det hvert andre år skal føres felles tilsyn mellom barnevern og skole/utdanning.

Haraldsplass Serio Ung støtter et felles tilsyn, men vil også peke på at statsforvalter og direktorat bør ha en tydeligere og sterkere rådgivende funksjon overfor barnevernsinstitusjoner. Kompleksiteten i denne sårbare tjenesten er stor, og det vil derfor være viktig å kunne få råd og veiledning når det trengs.

1. Økte muligheter for personer uten formell kompetanse med relevant erfaring som er særlig godt egnet

Utvalgets forslag til ny innretning av institusjonstilbudet legger til rette for en økt grad av intern oppgave- og ansvarsdeling med ulike krav til kompetanse. Dette åpner for en større adgang til å ansette personer uten formell kompetanse som er særlig godt egnet til å styrke barnas ressurser og mestring. Personer uten formell kompetanse som forplikter seg til interne opplæringsløp eller kvalifiserer seg gjennom en deltidsutdanning skal gis mulighet for fast ansettelse. Dette er noe vi

støtter. Haraldsplass Serio Ung er opptatt av formell kompetanse, men det er også svært viktig at personer som ikke har den formelle kompetansen, men som vi ser er særdeles godt egnet til å arbeide med barn og unge får den muligheten til å bli ansatt.

1. **Barn skal ha rett til institusjonsopphold i egen region**

Bufetat gis en regional bistandsplikt for å gi tilbud om institusjonsplass for akutt og utredning, og omsorg og utviklingsstøtte. Dette innebærer at barn har rett på et tilbud i egen region, dersom dette ikke er i strid med hensynet til barnets beste. Bistandsplikten for tilbud om institusjonsplass på omsorg og utviklingsstøtte, gis en nasjonal avgrensning og innebærer at barn kan få denne typen institusjonsplass i alle landets regioner. Haraldsplass Serio Ung støtter dette.

1. **Kommunene må og få lov og etablere barnevernsinstitusjoner** like godkjenningskrav som statlige og private har krav på seg til der omsorgen er overtatt.

Haraldsplass Serio Ung mener at kommunale botiltak med heldøgns omsorg kan være det riktige tilbudet. Dette kan gi muligheter for at de barna som ikke trenger å bo i barnevernsinstitusjon kan få et mer tilpasset tilbud når det er plan for at barnet skal videre til en selvstendig tilværelse. Vi vil allikevel påpeke at dette ikke må bli et tilbud som gjør at kommunene velger dette for barna, fordi dette tilbudet kanskje er billigere enn et institusjonstilbud. Barnas beste må være i fokus.

1. **Økonomiskrammer hvem finansierer.**

Haraldsplass Serio Ung er opptatt av likeverdige tjenester, helhetlige tjenester og forutsigbare rammevilkår og finansieringsordninger.

Hva ønsker oppdragsgiver Bufdir? Det må avklares i større grad at fag og innhold henger sammen. Spisskompetansemiljøene i Bufetat må også være tilgjengelige for de ideelle/private.

Vi ser gjennom denne NOU `en at der er mye uklart vedr. kostnader mellom Helse og Bufetat. Skal vi lykkes med et sterkt og godt fokus på helse, må det bli tydeligere.

1. **Ettervern**

Haraldsplass Serio Ung er opptatt av et helhetlig forløp. Ettervern og støttehjem, som både kan inkludere barna i vanlige familieaktiviteter mens de bor på institusjon og støtte dem i overgangen til voksenlivet er for oss viktig. Ungdommene trenger en god overgangsordning og spesielt for de som har lite nettverk. Vi mener det er viktig å tenke langsiktig.

Vi vil også komme med innspill på at det i enkelte tilfeller kan gis et etterverns tilbud som erstatning for institusjon.

For barn som har hjelpetiltak kan dette være en ordning som kan fungere.

Haraldsplass Serio Ung er opptatt av en helhetlig tiltakskjede som avlastning og ettervern, og vi mener det er viktig å styrke tilbudet til barn og unge på ettervern fremover.

Avslutning

Haraldsplass Serio Ung har med disse kommentaren peket på noen områder som kan bli bedre, mer spisset og klarere.

Vi vil avslutningsvis komme med en henstilling og mener Barne, ungdoms- og

familiedirektoratet må ta et tydeligere ansvar fremover for å utvikle kunnskapsgrunnlaget og være faglig premissleverandør for alle barnevernsinstitusjoner. Det vil være bra dersom det blir lagt opp til at alle leverandører få like vilkår for å følge opp dette, mht opplæring og tilfang av kunnskap.

Vi vil også vise til at der er barn og unge med særlige store og sammensatte behov. Haraldsplass Serio Ung mener det er behov for flere langtidsplasser i psykisk helsevern også for denne gruppen. Det trengs et eget sikkerhets psykiatriske tilbud for barn. Vi mener det også er behov for at ungdomsenhetene styrkes med et eget lavsikkerhetstilbud med stor vekt på rehabilitering. Det trengs et tydeligere tilbud til disse barna og unge, da det ikke er barnevernsinstitusjonene som skal sitte med dette ansvaret alene.

Avslutningsvis vil vi gjøre Bufdir oppmerksom på at vi slutter oss til og er en del av høringsuttalen som sendes fra Abelia.

Mvh

Haraldsplass Serio Ung AS

Idar Krumsvik

Direktør

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.